

УДК 619:636.4

АНТЕНАТАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ СВИНЕЙ, РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ПРИ ТРАДИЦІЙНОМУ ВЕДЕННІ СВИНАРСТВА

Рецензент: канд. вет. наук, Федоренко С. Я.

М.М. Іванченко

Харківська державна зооветеринарна академія

У статті наведені дані стосовно вивчення причин та розповсюдженості захворювання свиней на антенатальну патологію в умовах господарств з традиційною технологією ведення свинарства. Пропонується спосіб профілактики цієї патології зі застосуванням сучасних натуральних лікарських препаратів. У результаті проведених досліджень вдалось отримати додатково по 3-4 повноцінних поросяти від кожної свиноматки. Економічна ефективність запропонованого методу становить більше чотирьох тисяч гривень на кожну свиноматку за рік.

Ключові слова: антенатальна патологія, свині, лікування, натуральні лікарські препарати.

Свинарство у нашій державі — традиційна галузь сільського господарства, а свинина — традиційний продукт харчування.

Свинарство в Україні поширене в усіх природно-економічних зонах. Розміщення галузі визначається, насамперед, станом і характером кормової бази. Свинарство розвивається переважно в районах інтенсивного землеробства, у районах вирощування картоплі, цукрового буряку, фуражного зерна, а також в районах переробки сільськогосподарської продукції, харчової промисловості, де для відгодівлі свиней використовують відходи відповідного виробництва [5].

На жаль, сьогоднішній стан українського свинарства можна охарактеризувати як досить кризовий. Обладнання та ферми застарілі, відсутні якісні корми, майже не виводяться нові породи. Темпи розвитку свинарства в останні роки достатньо нестабільні. На цей сегмент, як і на весь тваринницький комплекс України, дуже сильно впливають мало прогнозовані чинники, які періодично призводять до зниження показників, хоча неначе є всі об'єктивні причини зростання [5-6].

В Україні собівартість виробництва свинини значно вища, ніж в інших країнах. Для того щоб зменшити собівартість, стати конкурентоспроможним на ринку, вихід напрошується сам собою потрібна модернізація існуючих та будівництво нових свинокомплексів, оснащених сучасним обладнанням, використовувати передові технології утримання та відгодівлі свиней.

Для поліпшення ситуації у свинарській галузі є всі передумови: зацікавленість держави, бажання виробників м'яса, вітчизняне обладнання. Реалізуючи все це в комплексі, отримаємо результат не гірший ніж в європейських країнах [5-7].

Давно відомо, що відтворення — це головна ознака існування усіх живих істот. Тому профілактика та реабілітація цього процесу, на наш погляд, є актуальною завжди, а зараз — особливо, у зв'язку з переходом тваринництва на жорсткі конкурентні умови існування. Розробці нового, ефективного методу корекції репродуктивної здатності свиноматок в умовах сучасної ферми ми присвятили наші дослідження [1-2, 4].

За умов вступу України до СОТ, обґрунтовано необхідність використання досвіду кращих підприємств зарубіжних країн. Серед країн ЄЕС – потенційних виробників і експортерів агропромислових продуктів – особливе місце посідає Данія. У цій країні, завдяки високому рівню господарювання, раціональним технологіям, науково обґрунтованій селекційно-племінній роботі, годівлі свиней повнораціональними збалансованими комбікормами, відмінному ветеринарно-санітарному забезпеченню, досягаються високі економічні показники. У середньому по країні середньодобові прирости на відгодівлі свиней становлять 840 г, при витратах кормів на 1 ц приросту 2,85 ц корм. од. Таких результатів у галузі досягають завдяки добре налагоджених інтеграційних взаємозв'язків [7-8].

Одним із вирішальних напрямів подальшого розвитку та підвищення економічної ефективності свинарства є створення міцної та стійкої кормової бази. Для досягнення високої продуктивності тварин доцільно не тільки підвищити рівень годівлі свиней, але й задіяти цілий комплекс чинників, що обумовлюють інтенсивний розвиток галузі, починаючи від племінної справи і закінчуючи реалізацією виробленої продукції [5-8].

Метою нашої роботи було вивчити розповсюдженість та причини виникнення антенатальної патології свиней у господарствах деяких областей України. Зокрема, передбачалось звернути увагу на ембріональну смертність, плацентопатію та патологію опоросів. Крім того, метою було розробити ефективну схему профілактики антенатальної патології у свиней. Для вирішення цієї мети були поставлені такі завдання:

- вивчити розповсюдженість антенатальної патології у таких господарствах України, неблагополучних за вищезазначеним захворюванням;
- встановити причини зниження репродуктивної здатності свиноматок при традиційному веденні свинарства;
- запропонувати, апробувати та впровадити розроблену нами схему профілактики та лікування свиней з патологією репродуктивних органів.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження були проведені на базі ТОВ Агрофірми «Єдність» Красноармійського району Донецької області та ТОВ «Агро-Овен» Магдалинівського району Дніпропетровської області. У дослідну та контрольну групу було відібрано по 5 свиноматок породи велика біла.

До тварин першої дослідної групи застосовували схему профілактики, прийняту в господарстві, яка полягає у випойці вітамінних препаратів (зокрема водорозчинного ізомеру вітаміну А) із водою в період перед осіменінням та тричі протягом вагітності.

Тваринам другої дослідної групи ми запропонували застосовувати розроблений та виготовлений на кафедрі акушерства ХДЗВА вітамінно-гормональний препарат «Каплагонін», протягом поросності – лише препарат каротину «Кагодін» для перорального застосування, а наприкінці – інший вітамінно-гормональний препарат «Каплаестрол». Крім того, ми переконані, що інтраабдомінальний шлях введення вітамінних та гормональних препаратів є ефективнішим за пероральний, хоча в окремі періоди (поросність) ми змушені застосовувати пероральний спосіб введення для зменшення стресового пресингу на свиноматку [2-3].

Перший етап цього дослідження (застосування каплагоніну під час статевої охоти) стимулює дозрівання фолікулів та синхронізує їх одночасне дозрівання, що забезпечує більш повноцінну та індуковану овуляцію.

Другий етап (застосування «Каплагоніну» після осіменіння) стимулює формування повноцінних жовтих тіл, завдяки чому підвищується концентрація

прогестерону, нормалізується та активізується стан ендометрію, що забезпечує повноціннішу імплантацію ембріонів.

Третій етап (пероральне застосування каротину) забезпечує достатній рівень каротину, а, відповідно, й вітаміну А протягом всієї поросності.

Четвертий етап – застосування «Каплаестролу» наприкінці поросності, перед опоросом, забезпечує активізацію функції ендометрію, активізує виділення простагландинів, регресію жовтого тіла поросності й нормалізацію опоросів та післяродового періоду.

Результати дослідження. Застосування запропонованої нами схеми оброблення свиноматок довело високу ефективність розроблених заходів.

За отриманою нами інформацією в першій та другій дослідних групах контрольовані нами показники знаходились у таких межах:

1. Результати профілактики та лікування свиней з антенатальною патологією

Показники	У середньому по фермі перед застосування схем	Перша дослідна група	Друга дослідна група
Кількість опоросів на одну свиноматку за рік	1,9-2,0	2,1	2,3
Кількість поросят від однієї свиноматки за 1 опорос, голів	10-11	11	14
Середня жива маса одного поросяти у гнізді при народженні, г	750-800	850	1100
Збереженість поросят на момент відлучення, %	85-90	90	99,2

Аналізуючи одержані дані (див. табл. 1), можна стверджувати, що під дією запропонованої нами схеми профілактики кількість опоросів від однієї свиноматки за рік збільшилась від 2 до 2,3, що є фізіологічною нормою для свиноматок великої білої породи. Такий показник свідчить про нормалізацію процесу опоросу (відсутність затримки посліду та т.д.), а також повноцінність післяродового періоду (свиноматка приходить в охоту на 5-7 добу після відлучення поросят).

Кількість поросят у гнізді збільшилась на 3-4 поросяти від кожної свиноматки, що свідчить про позитивний вплив хоріонічного гонадотропіну на процес дозрівання фолікулів і овуляцію й імплантацію ембріонів та дає змогу майже повністю усунути ембріональну смертність.

Підвищення середньої маси поросят при народженні в дослідній групі, на нашу думку, є результатом впливу на ендометрій, жовте тіло вагітності та весь організм свиноматки в цілому каротину чи вітаміну А. Незначне підвищення живої маси поросят ми встановили і в контрольній групі, порівняно з середніми показниками по фермі, де застосовували *контрольоване* впоювання вітамінних препаратів із водою, що підтверджує наше припущення.

Досить суттєвим показником є збереженість поросят на момент відлучення. Цей показник свідчить про відсутність антенатальної гіпотрофії, міцність новонароджених поросят, про їх високий рівень імунітету та здатність протистояти інфекційним та незаразним захворюванням новонароджених.

Застосування запропонованої нами схеми дозволило наблизити цей показник до 100 %, що є на нашу думку, дуже важливо.

Аналізуючи показники терапевтичної ефективності ми встановили, що

- у середньому по фермі від однієї свиноматки за рік вдається отримати лише 17 повноцінних поросят на момент відлучення ($2 \cdot 10 \cdot 0,85 = 17$);
- контрольоване вживання вітамінних препаратів дає змогу отримати за рік від свиноматки 20,8 повноцінних поросят ($2,1 \cdot 11 \cdot 0,9 = 20,79$);
- запропонована нами схема профілактики зі застосуванням комплексних вітамінних та вітамінно-гормональних препаратів дає можливість отримати від однієї свиноматки за рік майже 32 поросят ($2,3 \cdot 14 \cdot 0,99 = 31,88$), що є досить високим показником.

Зважаючи на економічну ситуацію в Україні в цілому, та в сільському господарстві зокрема, ми вважаємо не доцільним застосовувати загальноприйняті схеми розрахунку економічної ефективності заходів. Показовішим, на нашу думку, є підрахунок економічної ефективності за результатами року щодо збільшення прибутку господарства.

Висновки:

1. Антенатальна патологія у свиней, досить розповсюджена патологія. За нашими даними вона реєструється у 32-48 % випадків у досліджених нами господарствах.

2. Зниження репродуктивної здатності свиноматок є результатом цілого комплексу розладів в організмі свиноматки в період дозрівання фолікулів, овуляції, формування жовтого тіла, імплантації ембріонів, початкового, середнього, а особливо пізнього інтранатального періодів розвитку плода, а також постнатального періоду – періоду родів та післяродового періоду.

3. Профілактика цих розладів потребує комплексного багатогранного підходу. Необхідно впливати на різні системи організму збалансовано. Запропонована нами схема є ефективною, вона дає можливість реабілітувати основні системи організму, які приймають участь у процесі розмноження (яєчники, матка, плоди і т.д.) максимально наближуючи їх показники до фізіологічної норми. Збільшення народжуваності на одне порося від свиноматки за рік приносить фермі додатково від 600 грн до 8000 грн.

Бібліографічний список

- 1.Болезни свиней / Под редакцией В.А. Сидоркина. – М.: ООО «Аквариум-Принт», 2007. – С. 194-208.
- 2.В.П. Кошовий, М.М. Іванченко, П.М. Складаров, О.О. Цимерман, С.В. Науменко. Ветеринарна перинатологія [Текст]: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / В.П. Кошовий [та ін.]; за заг. ред. В.П. Кошового. – Харків: Видавництво Шейніної Є.В., 2008. – 465 с.
- 3.Іванченко М.М. Антенатальна патологія у свиней: проблеми та шляхи вирішення. /М.М. Іванченко// Збірник. наук. праць ХДЗВА. – Харків, 2009. – Випуск 19, Ч. 2, Т. 2. Ветеринарні науки. – С. 266-272.
- 4.Харенко М., Чекан О. Кобактан при післяродових ускладненнях у свиноматок та його застосування // Ветеринарна медицина України, - 2003. - № 9. - С. 33-36.
- 5.http://www.ecom-info.spb.ru/technologies_materials/index.php?id=472
- 6.<http://piginfo.ru/Pages/?m=37&id=68>
- 7.<http://agro-ferma.ru/svinovodstvo/articles/newswin/>
- 8.Pork Checkoff Swine Welfare Assurance PROGRAMSM (SWAP) 2003 г.

АНТЕНАТАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ СВИНЕЙ, РАСПРОСТРАНЕНИЕ И ПРИЧИНЫ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ПРИ ТРАДИЦИОННОМ ВЕДЕНИИ СВИНОВОДСТВА

Иванченко М.М., Харьковская государственная зооветеринарная академия

В статье приведены данные относительно изучения причин и распространения заболеваний свиней антенатальной патологией в условиях хозяйств с традиционным ведением свиноводства. Предлагается способ профилактики этой патологии с применением современных натуральных лекарственных препаратов. В результате проведенных исследований удалось получить дополнительно по 3-4 полноценных поросят от каждой свиноматки. Экономическая эффективность предложенного метода составляет более четырех тысяч гривен на каждую свиноматку в год.

Ключевые слова: антенатальная патология, свиньи, лечение, натуральные лекарственные препараты.

ANTENATAL PIG PATHOLOGY SOURCES AND EXPANSION BY CONVENTIONAL PIG HUSBANDRY MANAGEMENT

Ivanchenko M., Kharkiv state veterinary academy

This article presents the test data on antenatal pig pathology sources and expansion by conventional pig husbandry management. Pathology prophylactics procedure is presented by up-to-date natural medicinal preparations application. The investigation resulted in 3-4 healthy-born piglets delivery per each sow. Economic efficiency of the above-mentioned procedure use constitutes four thousands of Ukrainian currency unit per sow during the year span.

Key words: antenatal pathology, pigs, treatment, natural medicinal preparations.